

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
Delegatura w Częstochowie, ul. Mirowska 8, 42-217 Częstochowa
tel. (34) 365 16 38; e-mail: delegaturaczwa@wkz.katowice.pl
www.wkz.katowice.pl

Wysłano dnia 18.05.2022 r.
nr ..... podpis .....
Poj...

Częstochowa, dnia 13.05.2022 r.

C-NR.5140.2.2022.AG
za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

ZAWIADOMIENIE

o włączeniu karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2022 roku, poz. 840) oraz § 15 ust. 1, 3-5, 7 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r., poz. 56)

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków
zawiadamia

o włączeniu do wojewódzkiej ewidencji zabytków poniższej karty ewidencyjnej:

Lp	Miejscowość	Adres	Obiekt	Data wykonania	Autor karty
1	Konopiska	ul. Częstochowska 4 Działka 1525/35	Budynek mieszkalny dla pracowników kopalni tzw. „Biały dom” – dawna owczarnia dworska	14.04.2022	Aleksandra Gajda

Włączenie ww. karty do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości województwa śląskiego nastąpiło po 14 dniach od odebrania zawiadomienia o zamiarze włączenia tej karty przez stronę, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku (Dz. U. z 2021 r., poz. 56). Do niniejszego zawiadomienia dołącza się odpowiednio potwierdzoną kopię w/w karty ewidencyjnej zabytku.

Niniejsze zawiadomienie publikuje się w BIP Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach.

W dn. 02.03.2022 r. przeprowadzono oględziny budynku przy ul. Częstochowskiej 4 w Konopiskach z udziałem przedstawiciela Gminy Konopiska oraz zarządcy nieruchomości, na podstawie których ustalono przesłanki historycznej wartości budynku: zidentyfikowaną funkcję (budynek mieszkalny dla pracowników kopalni) oraz cechy konstrukcji i wyposażenia budynku (zachowana częściowo drewniana stolarka drzwiowa; schody z lastriko z wyprofilowanymi stopniami; metalowe, kute balustrady; konstrukcja klatek schodowych na belkach stalowych, drewniane stropy w pomieszczeniach mieszkalnych) – pochodzące z 1 lub 2 ćwierci XX wieku.

Przeprowadzona kwerenda na podstawie ikonografii i literatury: B. Herba „Dzieje Konopisk i okolic”, Konopiska Częstochowa 2004, B. Herba „Konopiska i okolice: panorama dziejów”, Częstochowa 2011, B. Herba „Gmina Konopiska i jej mieszkańcy na historycznej fotografii” potwierdziła historyczną wartość budynku i pozwoliła na identyfikację pierwotnej funkcji i czasu powstania. Budynek posiada wartość historyczną związaną z górniczym charakterem miejscowości Konopiska i jej rozwojem pod koniec XIX i na początku XX wieku, tj. po zakupie majątku Konopiska przez Towarzystwo Zakładów Metalowych B. Hantke. Jest usytuowany w centrum miejscowości przy głównej ulicy (obecnie ul. Częstochowska) w zespole zabudowy z okresu międzywojennego, którą w tym okresie stanowiły dwukondygnacyjne budynki: omawiany budynek mieszkalny dla pracowników

kopalni (ob. budynek mieszkalny wielorodzinny), budynek szkoły górniczej (obecnie nieistniejący) oraz narożny budynek należący do rodziny Fuksów (ob. Gminna Biblioteka Publiczna).

Za włączeniem przedmiotowego budynku do wojewódzkiej ewidencji zabytków przemawia równocześnie położenie na terenie dawnego folwarku w Konopiskach i ustalony w literaturze fakt powstania budynku poprzez nadbudowę owczarni dworskiej z 1860 r. Charakterystyczna sylweta budynku o dachu dwuspadowym z naczółkami, okrągłych otworach w ścianach bocznych i jasnym kolorze otynkowanych elewacji stanowiła w okresie powojennym charakterystyczny element w centrum miejscowości. Omawiany budynek, określany w literaturze oraz pamięci mieszkańców jako tzw. „Biały dom”, w swojej obecnej formie trwale wpisał się w krajobraz centrum Konopisk, posiada wartości historyczne i naukowe związane z istnieniem folwarku oraz działalnością na terenie majątku Konopiska Towarzystwa Zakładów Metalowych B. Hantke.

Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 21 ustawy z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710, 954) ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Jednym z rodzajów ewidencji zabytków jest wojewódzka ewidencja zabytków, którą prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa (art. 22 ust. 2 ustawy). Sposób prowadzenia wojewódzkich ewidencji zabytków określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 56). Zgodnie z § 14 ust. 1 wojewódzki konserwator zabytków włącza kartę ewidencyjną zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków po sprawdzeniu, czy dane zawarte w karcie ewidencyjnej zabytku są wyczerpujące i zgodne ze stanem faktycznym, a także czy dokumentacja fotograficzna zabytku umożliwia jego identyfikację. **W ocenie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach karta dla omawianego budynku mieszkalnego dla pracowników kopalni, wykonana w dn. 14.04.2022 r., posiada dane wyczerpujące i zgodne ze stanem faktycznym, a dokumentacja fotograficzna zabytku umożliwia jego identyfikację.**

Ponadto włączenie karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków jest czynnością materialno-techniczną, która nie jest objęta postępowaniem administracyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735), ani nie jest decyzją wydaną w toku postępowania administracyjnego. Czynność włączenia karty obiektu do wojewódzkiej ewidencji zabytków, w odróżnieniu od wpisania zabytku do rejestru zabytków, nie ma jurysdykcyjnego charakteru. Organ nie prowadzi w tej sprawie żadnego postępowania, w którym właściciel lub posiadacz zabytku mógłby przedstawiać przeciwne twierdzenia (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dn. 29 listopada 2018 r., sygn. II OSK 2225/18). Opracowanie dla obiektu zabytkowego karty ewidencyjnej i dołączenie jej do prowadzonego zbioru, czyli włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków, ma charakter czynności materialno-technicznej, a nie jest aktem administracyjnym przybierającym postać decyzji, postanowienia bądź zarządzenia. W wyroku z dnia 26 października 2016 r., sygn. akt II OSK 96/15, Naczelny Sąd Administracyjny potwierdził prezentowane w orzecznictwie sądów administracyjnych stanowisko, że organ prowadzący ewidencję zabytków nie jest zobowiązany do przeprowadzenia jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego w przedmiocie włączenia karty danego obiektu do ewidencji i w związku z tym nie wydaje żadnej decyzji administracyjnej. Działanie organu stanowi czynność (o charakterze materialno-technicznym) z zakresu administracji publicznej dotyczącej uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

W ocenie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach ze sporządzonej dla omawianego zabytku karty ewidencyjnej (karta wyszczególniona w tabeli powyżej, wykonana w dn. 14.04.2022 r.) oraz z treści niniejszego zawiadomienia dostatecznie wynika, z jakich powodów merytorycznych właściwy organ tj. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach obejmuje obiekt kartą, jako zabytek spełniający wymogi ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W treści zawiadomienia wskazano źródła danych, na których oparł się autor karty (choć nie ma takiego obowiązku, który wynikałby z przepisów ustawy lub rozporządzeń).

Jednocześnie wskazać należy, że wojewódzki konserwator zabytków, jako wyspecjalizowany w zakresie ochrony zabytków i opiece nad nimi organ, dysponujący odpowiednią kadrami urzędniczą, jest ustawowo uprawniony w ramach własnego urzędu do dokonania oceny wartości zabytkowego obiektu. Wojewódzki konserwator zabytków jest organem kompetentnym do oceny zabytkowego charakteru obiektu. Ponadto czas powstania obiektu nie jest głównym kryterium uznania go za zabytek, tak więc brak ustalenia dokładnej daty powstania nie stoi na przeszkodzie w uznaniu go za zabytek. W rozumieniu obowiązującej ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710 z późn. zm.) zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma będąca dziełem człowieka i stanowiąca świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, której zachowanie leży w interesie społecznym. Zabytki powinny posiadać wartość historyczną, artystyczną lub naukową. **Stwierdzenie, czy obiekt stanowi świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, oraz czy jej zachowanie leży w interesie społecznym, a także czy posiada wartość historyczną, artystyczną lub naukową, przysługuje z mocy ustawy wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.**

Podsumowując powyższe, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach informuje, że w jego ocenie przedmiotowy budynek mieszkalny dla pracowników kopalni tzw. „Biały dom” – dawna owczarnia dworska w Konopiskach przy ul. Częstochowskiej 4 posiada wartość historyczną i naukową oraz stanowi świadectwo minionej epoki, a więc spełnia definicję zabytku. Tym samym Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach uznaje za zasadne włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości województwa śląskiego karty ewidencyjnej wykonanej 14.04.2022 r.

Pouczenie:

Jeżeli obiekt nie figuruje w gminnej ewidencji zabytków, konieczne jest założenie karty adresowej i włączenie go do tej ewidencji przez właściwego miejscowo wójta/burmistrza/prezydenta miasta, zgodnie z art. 22 ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710 z późn. zm.) oraz § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r., poz. 56). **Włączenie do gminnej ewidencji zabytków obiektów figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków jest obligatoryjne.**

Załącznik: Kopia karty ewidencyjnej z dn. 14.04.2022 r.

z up. ŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW w Katowicach

mgr inż. arch. Aleksandra Janikowska-Perczał
Kierownik Delegatury w Częstochowie

Otrzymują:

1. Gmina Konopiska, ul. Lipowa 5, 42-274 Konopiska (z załącznikiem)

2) a/a

Do wiadomości:

1. Starostwo Powiatowe w Częstochowie, ul. Sobieskiego 9, 42-200 Częstochowa

RPW/
AG

11.05.2022

